

Eesti Mittetulundusühingute ja Sihtasutuste Liit

Teie: 20.06.2016

Meie: 08.07.2016

nr 1-8/16-01246-10

**Vastus avatud valitsemise partnerluse
tegevuskava 2016–2018 avalikul
konsultatsioonil esitatud ettepanekutele**

Lugupeetud Maris Jõgeva

Täname teid aktiivse osalemise eest kõigis avatud valitsemise partnerluse 2016–2018 tegevuskava koostamise etappides ja avatud valitsemise partnerluse (AVP) koordineeriva kogu töös, samuti oma ettepanekute esitamise eest. Kokkuleppe kohaselt oli AVP 2016–2018 tegevuskava koostajaks ja sisuliste otsuste langetajaks eri osapoolte koostööfoorumina toimiv AVP koordineeriv kogu. Koordineeriva kogu otsusel peeti tegevuskava koostamisel oluliseks kaaluda, kas AVP on parim formaat konkreetse tegevuse elluviimiseks või on otstarbekam AVP põhimõtted integreerida olemasolevatesse teistesse formaatidesse. On oluline märkida, et kui mõni pakutud tegevus AVP tegevuskavast välja jääb, ei tähenda see, et sellega ei tegeleta või see on väheoluline. Seega pidas AVP koordineeriv kogu tähtsaks, et kui teiste programmide ja meetmete kaudu sarnaseid tegevusi ellu viiakse, ei ole tingimata vajalik neid tegevusi AVP tegevuskavas korrata.

Tegevuse “Kaasavam poliitikakujundamine keskvalitsuse tasandil” osas on teie toodud ettepanekutega sisuliselt arvestatud. Avatud valitsemise partnerluse (AVP) 2016–2018 tegevuskava raames on kavandatud jätkutegevused eelmise tegevuskava tegevustele. Tehniliste võimaluste (eelnõude infosüsteemi algatusetapp ja ministriumide veebides kaasamisrubriigid) loomise kõrval peamegi oluliseks arendada ka nende sisulist rakendamispätkat. Siia kuulub ka läbirääkimine, millist infot ja kuidas kaasamisrubriikides kajastada ja erinevaid keskkondi omavahel linkida, et pakkuda senisest mugavamalt, selgemalt ja ühtses formaadis infot erinevate valdkonnapoliitikate kujundamisest ning selgemat otseteed poliitikate kujundamisel kaasarääkimiseks. Kahjuks jääb aga ebaselgeks, millele viitate EMSLi väljapakutud konsultatsioonide jäljerea rakendamise all, kuna sellist ettepanekut varem esitatud ei ole. Oleme avatud teie mõtet arutama, kui olete valmis seda täpsustama.

Tegevuse “Riigiasutuste kaasamisvõimekuse ja vabaihenduste osalemisvõimekuse suurendamine poliitikakujundamisel” puhul on tegu eelmise AVP tegevuskava jätkutegevusega. Eesmärgiks on paindlikult reageerida eri osapoolte ettepanekutele, milliseid tegevusi tuleks ette võtta riigiasutuste kaasamissuutlikkuse ja vabaihenduste poliitikakujundamises osalemise suutlikkuse parandamiseks. Määratletud on kolm suunda, milliseid tegevusi kaasamis- ja osalemisvõimekuse suurendamisele suunatud projektide raames toetatakse (vt haldusvõimekuse meetme käskkiri https://dhs.riigikantselei.ee/avalikteave.nsf/documents/NT00219516/%24file/2014_12_19_Poliitikakujundamise_meetme_TORT.pdf). Konkreetseid projektiettepanekuid

arutab ning annab omapoolse rahastamise soovitusi eri osapooli hõlmav komisjon. Projektide väljatöötamine on kavandatud Riigikantselei, ministriumide ja valitsusväliste partnerite koostöös, et võimaldada paindlikult läheneda just antud hetkel olulistele valukohtadele. Seetõttu ei olegi võimalik tegevuskavas nimetada konkreetseid projekte, vaid need sünnivad edasises koostöös.

AVP koordineeriva kogu seisukohaks oli, et oluline on tegevuskava koostamisel kaaluda, kas AVP on parim formaat konkreetse tegevuse elluviimiseks või on otstarbekam AVP põhimõtted integreerida olemasolevatesse teistesse formaatidesse. Teie kaasamispraktikate analüüsimise ja valitsuskomisjonide revisjoni ettepanekute osas oli koordineeriv kogu seisukohal, et tegemist on ühelt poolt juba osaliselt tehtud ja teiselt poolt kitsamate ettepanekutega, mida ei ole otstarbekas AVP tegevuskavasse arvata. Kodanikeühenduste ja avaliku võimu esindajate vaheliste koostööpõhimõtete järgimise üle teeb järelevalvet valitsuse ja kodanikeühenduste esindajate ühiskomisjon, mis on moodustanud selleks vastava töörühma. Kaasamispraktikate analüüsimisega tegeleb EKAK järelevalve töörühm ning eelistada tuleks tõhusat teavitustegevust, et tagada teemade järjepidev kajastamine. Teise ettepanekuna pakusite teha valitsuskomisjonide revisjoni, kuid tänane regulatsioon ja praktika juba tagab regulaarse valitsuskomisjonide revisjoni. Vabariigi Valitsuse reglemendi kohaselt lõpetatakse valitsuskomisjoni töö, kui ametisse astunud valitsus ei pea vajalikuks ega otsusta komisjoni tööd jätkata. Nii tehakse sisuline revisjon alati uue valitsuse ametisse astudes. Seega Riigikantselei ei näe vajadust teha eraldi uut revisjoni. Konkreetsete komisjonide või töögruppide puhul, mille toimimises näete sisulisi vajakajäämisi, olete teretulnud neist teada andma ja jagama omapoolseid ettepanekuid, kuidas nende tööd parandada.

Lubaduse „Suurendada avaliku raha kasutamise läbipaistvust” tegevuste vähese ambitsioonikuse kriitika osas võime kinnitada, et valitsuse eesmärk on olnud jätkuvalt suurendada riigieelarve läbipaistvust ning analüüsida riigieelarve kulutusi, et „tekitada“ ning „vabastada“ ressursse majanduskasvu edendavateks investeringuteks ning avalike teenuste rahastamiseks. Rahandusministeerium on selleks palju ära teinud nii sisuliselt kui ka vormiliselt, olgu näiteks 2015. a vabaühenduste rahastamise läbipaistvuse suurendamine või pilootprojektina läbi viidud valitsusasutuste ametisõitude korraldamise analüüs. Samuti on parandatud riigieelarve seletuskirja arusaadavust ning suurendatud riigieelarve seaduse ja selle täitmise võrreldavust, mida ka Riigikontroll on oma viimastes auditites positiivse arenguna välja toonud. Veel võib nimetada 2016. a Haridus- ja Teadusministeeriumi tegevuspõhist eelarvet ning strateegilist ja finantsjuhtimist toetavate infosüsteemide hankeid.

Käimas on üleminek tekke-ja tegevuspõhisele eelarvele, mis võimaldab maksumaksja raha kasutada läbipaistvamalt. Samuti töötatakse 2016. a välja valitsussektori ressursside (raha, haldus, personal jm) seire-ja analüüsimeetodikat riigieelarve ning teiste riigi ressursside tõhusamaks kasutamiseks. Meetodikat kasutatakse keskselt Rahandusministeeriumis kogu valitsussektori analüüsimisel ning väljatöötavad mõõdikud aitavad asutusi või asutuste gruppe omavahel võrrelda ja Vabariigi Valitsusel langetada paremaid otsuseid. Mõõdikud keskvalitsusele on muuhulgas seotud riigireformi projektiga. 2016. a teises pooles on kavas alata riigieelarve seaduse muutmine ja selle raames otsida võimalusi läbipaistvuse täiendamiseks. Kui seaduse muutmine alatakse, siis tuleb arutelu alla ka riigi eelarvestrateegia ja riigieelarve menetlus Vabariigi Valitsuses ja Riigikogus. Kuna see töö alles algab, on konkreetsete uute lubaduste andmine veel enneaegne.

Tegevuse „Vabaühenduste rahastamise läbipaistvuse suurendamine“ raames on vastavalt teie palvele pikendatud EMSL poolt elluviidavate alategevuste elluviimiseks kavandatud aega.

Vastavalt AVP koordineeriva kogu 1. juuni otsusele ühendati avaliku raha kasutamise läbipaistvuse lubaduse all vabäühenduste rahastamise läbipaistvuse suurendamisele suunatud Siseministeeriumi analüüsitegevused ja Rahandusministeeriumi rahastamisandmete avalikustamise tegevused, sest nende eesmärk on sama. Andmete avalikustamiseks vajalikud tegevused moodustavad jada, milles ühed tegevused on eelduseks teistele. Seetõttu on tegevuskavas kajastatud tegevused tervikuna, sest eesmärgi saavutamine ei oleks võimalik ilma varasemate tegevusteta.

Täname tagasiside eest tegevuskava koostamise protsessi kohta. Kahjuks jääb see pisut ebaselgeks, kuna täiendavad konsultatsioonid viidi läbi vastavalt AVP koordineeriva kogu otsusele ja partnereid kaasati vastavalt koordineerivas kogus kokkulepitule. Tõsi on see, et kõiki konsultatsioonide käigus esitatud ettepanekuid ei olnud tegevuskavas võimalik arvestada.

Vastavalt AVP koordineeriva kogu otsusele lisati tegevuskava elluviimise kirjeldusele laiem avatud valitsemise partnerluse põhimõtetest ja väärtustest teavitamine, milles loodame kõigi osapoolte panusele. Oleme valmis ka tegevuskava elluviimise käigus tegevuste elluviijatega täiendavalt läbi rääkima, kuidas tegevuste raames laiemat teavitust teha.

Täname teid aktiivselt panustamast!

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Heiki Loot
Riigisekretär

Liis Kasemets 693 5627
liis.kasemets@riigikantselei.ee